Ivuku ya mbee ya Mose yĩtawa

MWAMBĨLĨLYO

Kũtw'ĩkĩthw'a kwa nthĩ na kwa mũndũ

1 Mwambĩlĩlyonĩ Ngai nĩwatw'ĩkĩthisye
matu na nthĩ. 2 Na nthĩ yaĩ ntheĩ na
ndĩaĩ kĩndũ; na kĩvindu kyaĩ ĩũlũ wa ĩ
kyũngũ: na Veva wa Ngai avw'ĩkĩte
ĩũlũ wa manzĩ. 3 Na Ngai asya, Nĩkwĩ-
thĩwe kyeni: na kweethĩwa kyeni. 4 Na
Ngai oona kyeni, atĩ nĩ kĩseo: na Ngai
avathan'ya kye ni na kĩvindu. 5 Na Ngai
eeta kyeni Mũthenya, na kĩvindu akĩta
Ũtukũ. Na kweethĩwa wĩoo na kwee-
thĩwa kĩoko, mũthenya ũmwe.

6 Na Ngai asya, Nĩkwĩthĩwe yayaya
katĩ wa manzĩ, nayo yĩvathan'ye manzĩ
na manzĩ. 7 Na Ngai aseũvya yayaya,
na avathan'ya manzĩ ala maĩ ĩtheo wa
yayaya na manzĩ ala maĩ ĩũlũ wa yayaya:
na kweethĩwa ũu. 8 Na Ngai eeta yayaya
Ĩtu. Na kweethĩwa wĩoo na kweethĩwa
kĩoko, mũthenya wa kelĩ.

9 Na Ngai asya, Manzĩ ala me ĩtheo
wa matu nĩmasyokeanĩe vamwe, na
nthĩ nyũmũ yumĩle: na kweethĩwa ũu.
10 Na Ngai eeta mũthanga mũmũ Nthĩ;
na kũsyokeanĩa kwa manzĩ akwĩta
Maũkanga: na Ngai oona nĩ ũseo.
11 Na Ngai asya, Nthĩ nĩmesye nyeki,
nyũnyi ikĩsyaa mbeũ, na mĩtĩ yĩ mosyao
ĩkĩsyaa mosyao o mũthemba wayo, ala
me na mbeũ syamo nthĩnĩ wamo, ĩũlũ
wa nthĩ: na kweethĩwa ũu. 12 Na nthĩ
yamesya nyeki, nyũnyi ikĩsyaa mbeũ o
mũthemba wasyo, na mĩtĩ ĩkĩsyaa mosyao,
ala me na mbeũ syamo o mũthemba
wayo nthĩnĩ wamo: na Ngai oona nĩ ũseo.
13 Na kweethĩwa wĩoo na kweethĩwa
kĩoko, mũthenya wa katatũ.

14 Na Ngai asya, Nĩkwĩthĩwe syeni
yayayanĩ ya ĩtu ivathanasye mũthenya
na ũtukũ; na nĩsyĩthĩwe mawonan'yo,
na mavinda, na matukũ na myaka:
15 nasyo syĩthĩwe syeni yayayanĩ ya ĩtu
sya kũete kyeni ĩũlũ wa nthĩ: na kwee-
thĩwa ũu. 16 Na Ngai aseũvya syeni ilĩ
nene; kyeni kĩnene kya kũsumbĩka mũ-
thenya, na kyeni kĩnini kya kũsumbĩka
ũtukũ: o na ndata nasyo. 17 Na Ngai
asia yayayanĩ ya ĩtu sya kũete kyeni
ĩũlũ wa nthĩ, 18 na kũsumbĩka mũthe-
nya na ũtukũ, na kũvathan'ya kyeni na
kĩvindu: na Ngai oona nĩ ũseo. 19 Na
kweethĩwa wĩoo na kweethĩwa kĩoko,
mũthenya wa kana.

20 Na Ngai asya, Manzĩ nĩmausũwe
nĩ wingĩ wa nyamũ syĩ thayũ, na nyũnyi
ĩũlũkae ĩũlũ wa nthĩ yayayanĩ. 21 Na
Ngai atw'ĩkĩthya mĩkũnga mĩnene, na
syũmbe syonthe syĩ thayũ ila ithambĩaa,
ila syusũĩte manzĩnĩ, o mũthemba wasyo,
na kĩla nyũnyi ĩ nthwau o mũthemba
wayo: na Ngai oona nĩ ũseo. 22 Na Ngai
aiathima, akyasya, Ongelekai, mwingĩve,
musũe manzĩ ma maũkanga, na nyũnyi
singĩve kũũ nthĩ. 23 Na kweethĩwa wĩoo
na kweethĩwa kĩoko, mũthenya wa katano.

24 Na Ngai asya, Nthĩ nĩyumye syũ-
mbe syĩ thayũ o mũthemba wasyo, indo,
na tũsamũ tũla tũtambũkaa, na nyamũ
sya kũũ nthĩ o mũthemba wasyo: na
kweethĩwa ũu. 25 Na Ngai oombie
nyamũ sya kũũ nthĩ o mũthemba wasyo,
na indo o mũthemba wasyo, na kĩla
kĩndũ kĩtambũkaa ĩũlũ wa nthĩ o mũ-
themba wakyo: na Ngai oona nĩ ũseo.
26 Na Ngai asya, Nĩtũmbe mũndũ na
mũvw'ano witũ, na kĩtutya kitũ: na
methĩwe na ũsumbĩko ĩũlũ wa makũyũ
ma ũkanganĩ, na ĩũlũ wa nyũnyi sya
yayaya, na ĩũlũ wa indo, na ĩũlũ wa nthĩ
yonthe, na ĩũlũ wa kĩla kasamũ kata-
mbũkaa, kala katambũkaa ĩũlũ wa nthĩ.
27 Na Ngaĩ atw'ĩkĩthya mũndũ na mũ-
vw'ano wake, na mũvw'ano wa Ngai
amũtw'ĩkĩthya; mũũme na mũka ama-
tw'ĩkĩthya. 28 Na Ngai amaathima: na

1.1: Yovu 38.4–7; Isa 42.5; 45.18; Yoa 1.3; Ako 1.16; Aevl 1.10; 11.3; Ũvu 4.11. **1.2**: Yel 4.23. **1.3**: 2 Ako 4.6. **1.6**: Yovu 37.18; Sav 33.6; Yel 10.12. **1.9**: Yovu 38.8, 10, 11; Sav 33.7; 95.5; Yel 5.22. **1.11**: Sav 104.14. **1.14**: Sav 104.19; Yel 10.2; Yoe 2.30, 31; Mt 24.29; Lk 21.25. **1.16**: Kũt 4.19; Sav 136.7–9. **1.18**: Yel 31.35. **1.21**: Sav 104.25, 26; **1.26**: Mwa 3.22; 5.1; 9.6; 11.7; Sav 8.6–8; Isa 6.8; Yak 3.7, 9. **1.27**: Mal 2.14, 15; Mt 19.4; Mko 10.6; 1 Ako 11.7; Aev 4.24; Ako 3.10. **1.28**: Mwa 9.1, 7; Ali 26.9; 1 Tim 4.3.

Ngai amea, Ongelekai, mwingĩve, mu-
sũsye nthĩ, na kũmĩkĩlya vinya; na ĩthĩ-
wai na ũsumbĩko ĩũlũ wa makũyũ ma
ũkanga, na ĩũlũ wa nyũnyi sya yayaya,
na ĩũlũ wa kĩla kĩndũ kĩ thayũ kĩendaa
ĩũlũ wa nthĩ. [29] Na Ngai asya, Sisya,
nĩnĩmũnengete kĩla nyũnyi ĩsyaaa mbeũ,
yĩ ĩũlũ wa nthĩ yonthe, na kĩla mũtĩ wĩ
ũsyao wa mũtĩ ũsyaaa mbeũ; ũkeethĩwa
wĩ lĩu kwenyu: [30] na kĩla nyamũ ya kũũ
nthĩ, na kĩla nyũnyi ya yayaya, na kĩla
kĩndũ kĩtambũkaa ĩũlũ wa nthĩ, kĩla kĩ
thayũ, nĩninengete nyũnyi nziũ syonthe sya
ũya: na kweethĩwa ũu. [31] Na Ngai oona
kĩla kĩndũ wombie, na, sisya, kyaĩ kĩseo
mũno. Na kweethĩwa wĩoo na kwee-
thĩwa kĩoko, mũthenya wa thanthatũ.

2 Na matu na nthĩ syathela kũmbwa,
na nguthu yonthe yasyo. [2] Na
mũthenya wa mũonza Ngai nĩwaminĩte
wĩa wake ũla watethasya; nake athũmũa
mũthenya wa mũonza ũndũ wa wĩa wake
w'onthe ũla watethasya. [3] Na Ngai
aathima mũthenya wa mũonza, na oova-
than'ya wĩthĩwe mũtheu; nũndũ nĩw'o
wathũmũie ũndũ wa wĩa wake w'onthe
ũla Ngai watw'ĩkĩthisye na wombie.

4 Ii nĩ nzyawa sya matu na nthĩ yĩla
syatw'ĩkĩthiw'e, mũthenya ũla Yeova
Ngai wombie nthĩ na ĩtu. [5] Na kutyaĩ
kamũtĩ ka kĩthekanĩ kambĩte kwĩthĩwa
nthĩ, o na nyũnyi sya kĩthekanĩ ityambĩte
kũmea; nũndũ Yeova Ngai ndauĩtye
mbua nthĩ: o na kũtyaĩ mũndũ wa kũĩma
nthĩ; [6] ĩndĩ mũumbĩ wambataa kuma
nthĩ, na kuasya manzĩ ĩũlũ wa nthĩ yonthe.
[7] Na Yeova Ngai oomba mũndũ na kĩtoo
kya nthĩ, na amũvevea mĩthũmũ ya
thayũ manyiũũnĩ make; na mũndũ atw'ĩ-
ka kyuu kĩ thayũ.

Mũũnda wa Eteni

8 Na Yeova Ngai avanda mũũnda nga-
lĩko ya wumĩlonĩ wa syũa, nthĩnĩ wa Etenĩ;
na nĩkw'o wamwiie mũndũ ũla wombie.
[9] Na Yeova Ngai amesya mũthanganĩ
kĩla mũtĩ wendeeasya kwoneka, na mũseo
wa kũya; mũtĩ wa thayũ naw'o mũũndanĩ
katĩ, na mũtĩ wa kũmanyĩthya ũseo na
ũthũku. [10] Na ũsĩ waumĩte Eteni wa
kũnyithya mũũnda; na kuma vau wa-
taanĩsya, watw'ĩka mbũsĩ inya. [11] Syĩtwa
ya ũla wa mbee nĩ Visoni: nĩw'o ũthyũ-
lũlũkĩte nthĩ yonthe ya Avila, kũla kwĩ
thaavu; [12] na thaavu wa nthĩ ĩsu nĩ
mũseo: ve veteliumu na tũvila twa nzu-
malati. [13] Na syĩtwa ya ũsĩ wa kelĩ nĩ
Ngioni: nĩw'o ũthyũlũlũkĩte nthĩ yonthe
ya Kusi. [14] Na syĩtwa ya ũsĩ wa katatũ
nĩ Itekelĩ: nĩw'o ũvĩtĩle mbee wa Asũli.
Na ũsĩ wa kana nĩ Euvalati. [15] Na Yeova
Ngai oosa mũndũ, na amwia mũũndanĩ
wa Eteni oseũvasye na kũsũvĩaa. [16] Na
Yeova Ngai amwĩaĩa mũndũ, akĩmwĩa,
Wa kĩla mũtĩ wa mũũndanĩ nũtonya ũya
o ũndũ ũkwenda: [17] ĩndĩ wa mũtĩ wa
kũmanyĩthya ũseo na ũthũku, ndũkaye:
nĩkwĩthĩwa mũthenya ũla ũkaya waw'o
ndũkatĩa ũkw'a.

18 Na Yeova Ngai asya, Ti ũseo mũ-
ndũ ethĩwe e weka; nĩngũmũmbĩa mũte-
theesya ũmwaĩle. [19] Na kuma mũtha-
nganĩ Yeova Ngai oombie kĩla nyamũ
ya kĩthekanĩ, na kĩla nyũnyi ya yayaya;
nake atwaĩa mũndũ one ũndũ wĩsyĩta:
na o ũndũ wetie kĩla kyũmbe kĩ thayũ,
noyo syĩtwa yakyo. [20] Na mũndũ atw'ĩĩa
indo syonthe masyĩtwa, na nyũnyi sya
yayaya, na kĩla nyamũ ya kĩthekanĩ;
ĩndĩ kwondũ wa ũ mũndũ kũtyaaoneka
mũtetheesya ũmwaĩle. [21] Na Yeova
Ngai akomethya mũndũ too mũnene, na
akoma; nake aumya wau ũmwe wake, na
akwantan'ya nyama vandũ vaw'o: [22] na
wau, ũla Yeova Ngai waumisye mũndũnĩ,
oombie mũndũ mũka, na amũtwaĩa ũ
mũndũ. [23] Na mũndũ asya, Ũũ yu nĩ
ĩvĩndĩ ya mavĩndĩ makwa, na nyama ya
mwĩĩ wakwa: akeetwa Mũndũ mũka,
nĩkwĩthĩwa nĩwaumiw'e nthĩnĩ wa Mũndũ
mũũme. [24] Kwondũ wa ũu mũndũ mũũ-
me akatia ĩthe na nyinyia, na akalũ-
man'ya na mũka wake: nao makeethĩwa
mwĩĩ ũmwe. [25] Na me elĩ maĩ athei,
mũndũ mũũme na mũka, na maiaaso-
noka.

Kũvalũka kwa mũndũ

3 Na ĩndĩ nzoka yaĩ nzeleke mũno kwĩ
nyamũ o na yĩva ya kĩthekanĩ ĩla
Yeova Ngai wombie. Na yamwĩa mũ-
ndũ mũka atĩĩ, Nĩ w'o, Ngai nĩwaisye,
Mũtikaye ma mĩtĩ yonthe ya mũũndanĩ?
[2] Na ĩndĩ mũndũ mũka eea nzoka,
Mosyao ma mĩtĩ ya mũũndanĩ nĩtũtonya
ũya: [3] ĩndĩ ũsyao wa mũtĩ ũla wĩ katĩ
wa mũũnda, Ngai nĩwaisye, Mũikaye
waw'o, o na mũikakiite, mũikese ũkw'a.
[4] Na nzoka yamwĩa mũndũ mũka, Mũi-
kakw'a nongĩ: [5] nũndũ Ngai nĩwĩsĩ kana
mũthenya ũla mũkaya waw'o, nĩvo mũ-

1.29: Yovu 36.31; Sav 104.14, 15; 145.15, 16. **1.30**: Sav 104.27, 28; 147.9. **1.31**: Sav 104.24; 1 Tim 4.4.

2.2: Kuma 20.11; 31.17; Aevl 4.4. **2.7**: Mwa 3.19; 7.22; Yovu 33.4; Mũta 12.7; 1 Ako 15.45, 47. **2.8**: Mwa 13.10; Isa 51.3. **2.9**: Mwa 2.17; 3.22; Ũvu 22.2, 14. **2.11**: Mwa 25.18; 1 Sam 15.7. **2.14**: Nda 10.4. **2.19**: Mwa 1.20, 24. **2.21**: Mwa 15.12; 1 Sam 26.12. **2.23**: Mwa 29.14; Asi 9.2; 2 Sam 5.1; 1 Ako 11.8; Aev 5.30. **2.24**: Mt 19.5; Mko 10.7; 1 Ako 6.16; Aev 5.28–31.

3.1: Mt 10.16; Ũvu 12.9; 20.2. **3.3**: Mwa 2.17. **3.4**: 2 Ako 11.3.

kasalukw'a metho, nenyu mũkeethĩwa ta
Ngai, mũkĩmanya ũseo na ũthũku. 6 Na
yĩla mũndũ mũka wonie kana mũtĩ nĩ
mũseo wa ũya, na nĩ wa kwendeesya
methonĩ, na nĩ mũtĩ wa kwendwa kwa
kũĩvya mũndũ, atw'a ũsyao waw'o, aya;
na ĩngĩ anenga mũũme, nake aya. 7 Na
masalukw'a metho moo me elĩ, mamanya
nĩ athei; na matuman'ya matũ ma mũ-
kũyũ, meeseũvĩsya ngũa. 8 Na meew'a
wasya wa Yeova Ngai aitambũka mũũ-
ndanĩ syũa yausya: na mũndũ mũũme
na mũka wake meevitha katĩ wa mĩtĩ ya
mũũnda Yeova Ngai ndakamone.

9 Na Yeova Ngai eeta ũ mũndũ
mũũme, amũkũlya, Ũĩva we? 10 Nake
asũngĩa, Nĩneew'a wasya waku mũũndanĩ,
na nakĩa, nũndũ nyie nĩĩ mũthei; na nee-
vitha. 11 Nake amũkũlya, Nũũ ũkwĩie
wĩĩ mũthei? Nũĩte wa mũti, ũla nakwĩaĩe
ndũkaye? 12 Na mũndũ mũũme asũ-
ngĩa, Mũndũ mũka ũla wanengie ethĩwe
nakwa, nĩwe ũnengie wa mũtĩ, na naya.
13 Na Yeova Ngai akũlya mũndũ mũka,
Ũndũ ũũ wĩkie nata? Na mũndũ mũka
asũngĩa, Nzoka nĩngengie, na naya.
14 Na Yeova Ngai eea nzoka, Nũndũ
nĩwĩkie ũu, nũumanĩwe, we, kwĩ indo
syonthe, na kwĩ nyamũ syonthe sya kĩthe-
kanĩ; ũkaendaa na ĩvu, na ũkaĩsaa kĩtoo
mĩthenya yonthe ya thayũ waku: 15 na
ngeekĩa ũmaitha katĩ wenyu we na mũ-
ndũ mũka, na katĩ wa ũsyao waku na
ũsyao wake: akatumba mũtwe waku,
naku ũkatumba kĩtiinyo kyake. 16 Amwĩa
mũndũ mũka, Ngaingĩvya mũno woo
waku wa kũsyaa; woonĩ ũkasyaa syana;
na kwenda kwaku kũkeethĩwa kwa mũe-
meu, nake akasumbĩka ĩũlũ waku.
17 Na amwĩa Atamu, Nũndũ, nĩweethu-
kĩĩsye wasya wa mũkau, na ĩngĩ waya wa
mũtĩ, ũla nakwĩaĩe, ngĩkwĩa, Ndũkaaye
waw'o: nthĩ nĩumanĩwe nũndũ waku;
ũkaĩsaa wayo woonĩ matũkũ onthe ma
thayũ waku; 18 mĩw'a nayo na thangila
ĩkakũmeesya; naku ũkaĩsaa nyũnyi sya
mũũndanĩ; 19 yuutĩanĩ ya ũthyũ waku
ũkaĩsaa lĩu, kũvika yĩla ũkasyoka mũ-
thanganĩ; nũndũ nĩvo waumiw'e: nũndũ
wĩ kĩtoo, na nũkasyoka kĩtoonĩ. 20 Na
mũndũ mũũme atw'ĩĩa mũka wake
syĩtwa Eva; nũndũ nĩwe inyia wa onthe
me thayũ. 21 Na Yeova Ngai amaseũ-
vĩsya Atamu na mũka wake ngũa sya
mbũa, na amavw'ĩka.

22 Na Yeova Ngai asya, Sisya, mũndũ
nũtw'ĩkĩte ta ũmwe wa ithyĩ, kũmanya
ũseo na ũthũku; na yu, ndakese kũta-
mbũũkya kw'oko, ose wa mũtĩ wa thayũ
naw'o, na kũya, na kwĩkalaa tene na
tene—23 kwondũ wa ũu Yeova Ngai
amumya mũũndanĩ wa Eteni, aĩme nthĩ
vala waumiw'e. 24 Na ĩndĩ alũngya ũla
mũndũ; na aia ngalĩ ya wumĩlonĩ wa
syũa ya mũũnda wa Eteni Akeluvi, na
ũlĩlĩnzĩku wa ũvyũ ũla weethyũũaa nga-
lĩko syonthe, kũsũvĩaa nzĩa ya mũtĩ wa
thayũ.

UBS-EPF 1993 - 10M - 053

3.6: Osea 6.7; Alo 5.12; 1 Tim 2.14. 3.8: Yovu 31.33; Sav 139.1–12; Yel 23.23, 24. 3.10: Yovu 23.15. 3.12: Nth 28.13. 3.14: Isa 65.25; Mika 7.17. 3.15: Isa 7.14; Mt 1.23, 25; Lk 1.34, 35; Alo 16.20; Aka 4.4; Ũvu 20.1–3. 3.16: Yoa 16.21; 1 Ako 11.3; Aev 5.22–24; Tito 2.5. 3.17: Mwa 5.29; Mũta 2.22, 23; Alo 8.20–22. 3.19: Mwa 2.7; Yovu 34.15. 3.22: Mwa 2.9; 3.5. 3.24: Mwa 2.8; Sav 104.4; Aevl 1.7.

4.3: Kuma 23.19; Ali 2.12. 4.4: Kuma 13.12; 34.19, 20; Mot 18.17; Aevl 11.4. 4.5: Nth 21.27. 4.7: Mũta 8.12, 13; Isa 3.10, 11. 4.8: Mt 23.35; 1 Yoa 3.12; Yuta 11. 4.9: Yoa 8.44. 4.10: Aevl 12.24. 4.11: Mot 35.33; Kũt 27.24. 4.14: Mwa 9.6; 2 Asu 24.20; Sav 51.11. 4.15: Esek 9.4, 6.